Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 16 Poznań, dnia 15 sierpnia 1938 **ROK 17**

Wydawca: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 Telefon nr. 25-95 i 48-98

Ustawa o podatku obrotowym.

Czytelnikom naszym znane są ogólne zasady głęboko sięgającej reformy, jaką wprowadziła w istniejący system podatkowy **ustawa o podatku obrotowym z dn. 4. V. 1938, ogłoszona w Dzienniku Ustaw R· P. w Nr. 34 pod poz. 292.**

Sprawie tej poświęcony był też specjalny artykuł w nr. 11 „Życia Gospodarczego", w którym poza omówieniem pewnych zasad ustawy, poświęcono jej szereg uwag krytycznych.

Przypomnijmy tylko, że tendencją nowej ustawy było przeprowadzenie reformy podatkowej, głównie w kierunku zniesienia świadectw przemysłowych, że nie miała natomiast ustawa w zasadzie na oku dalszych osiągnięć fiskalnych, jakkolwiek, jak to w swoim czasie uzasadniał wyczerpująco Związek Fabrykantów w Poznaniu, spowodowała ona dość znaczną zwyżkę obciążeń dużej części przemysłu.

Obecnie pragniemy zwrócić bardziej szczegółową uwagę na szereg interesujących przepisów nowej ustawy, która, jak wiadomo, **wejdzie w życie z dniem 1. I. 1939,** z tym, że świadectwa przemysłowe należy po raz ostatni wykupić na rok 1939, a wyłożoną w ten sposób kwotę na rzecz Skarbu Państwa będzie się następnie potrącać przy opłacie podatku obrotowego za r. 1939, zgodnie z nową ustawą.

Przedmiotem opodatkowania podatkiem obrotowym, według ustawy z maja 1938, są prywatno-prawne zawodowe i odpłatne świadczenia rzeczy bądź usług, wykonywane na obszarze Państwa, a płatnikami podatku są osoby fizyczne lub prawne, spółki jawne, komandytowe i spadki wakujące, spełniające świadczenia rzeczy lub usług.

Zwolnione od podatku są m. i. nast. świadczenia:

1) sprzedaż wytworów własnego i dzierżawionego gospodarstwa rolnego, nie przerobionych w zakładach przemysłowych, dokonywana bez używania w tym celu stałych miejsc sprzedaży poza obrębem własnych lub dzierżawionych gruntów (z pewnymi ograniczeniami),

2) dzierżawa lub najem nieruchomości (wyj. hotele, pensjonaty, zajazdy itp.),

3) operacje kredytu długoterminowego,

4) świadczenia spełniane za wynagrodzenie, podlegające podatkowi dochodowemu według działu II ustawy o państwowym podatku dochodowym (uposażenia służbowe, emerytury i wynagrodzenia za najemną pracę).

5) twórczość bądź działalność naukowa, oświatowa, artystyczna, literacka i publicystyczna, nie połączona z prowadzeniem odpowiedniego przedsiębiorstwa,

6) czynności polegające przeważnie na pracy fizycznej, której celem nie jest wytwarzanie lub przetwarzanie i które też nie są rzemiosłem w rozumieniu prawa przemysłowego,

7) sprzedaż eksportowa, dokonywana na rachunek własny bądź na rachunek krajowych przedsiębiorstw eksportowych, oraz transakcje z firmami zagranicznymi, wynikające z obrotu uszlachetniającego czynnego, pod warunkiem udowodnienia tych obrotów prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi.

Ponadto z mocy art. 10 Minister Skarbu może wyłączać od obowiązku płacenia podatku dalsze rodzaje świadczeń, (w porozumieniu z właściwym ministrem).

Podstawę wymiaru podatku stanowi obrót podatkowy; obrotem zaś jest zapłata należna za spełnione świadczenie, będące przedmiotem podatku. Jeżeli jednak w przypadku wykonania częściowego umowa nie zawiera danych, umożliwiających określenie należności za spełnione świadczenie, bądź jeżeli umowa związana jest z wykonywaniem wolnego zawodu, to obrót podatkowy stanowi zapłata rzeczywiście otrzymana w roku podatkowym.

Z obrotu — po udowodnieniu prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi — **podlegają wyłączeniu** m. in.:

koszty przewozu i ubezpieczenia towarów wyłożone za nabywcę, wartość zwróconych towarów, udzielonych bonifikat i skont.

Poza tym ustawa przewiduje szczególne rodzaje obrotu podlegającego podatkowi przy czynnościach kredytowych, w instytucjach ubezpieczeniowych, przy czynnościach komisu oraz przy wykonywaniu umowy ajencyjnej.

Stawki podatków od obrotu wynoszą:

1) 1,25% — od obrotów udowodnionych prawidłowo prowadzonymi księgami handlowymi, a osiągniętych:

a) ze sprzedaży lub wymiany nabytych w tym celu i nie przerobionych towarów, z wyjątkiem sprzedaży w aptekach;

b) z wykonywania przedsiębiorstw wydawnictw książek drukowanych na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej;

2) 1,7% — od obrotów, wymienionych w pkt. 1), lecz nie udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi;

3) 1,8% — od obrotów, osiągniętych z czynności kredytowych, po udowodnieniu prawidłowymi księgami handlowymi, z wyjątkiem zysku brutto z dokonanych operacyji obcymi walutami, dewizami, tudzież wszelkiego rodzaju papierami wartościowymi;

4) 1,5% — od obrotów:

a) nie przewyższających zł 15.000 w stosunku rocznym, a osiągniętych z wynagrodzenia za przerób lub wytworzenie wyrobów bądź półwyrobów z cudzych materiałów;

b) nie przewyższających zł 50.000 w stosunku rocznym, a osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów lub wyrobów gotowych, wytworzonych przez płatnika na rachunek własny oraz za świadczenia usług o charakterze rękodzielniczym;

c) przewyższających zł 50.000, lecz nie przewyższających zł 100.000 w stosunku rocznym, osiągniętych ze świadczeń wymienionych pod lit. b) niniejszego punktu, a udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi;

5) 2,1% — od obrotów:

a) wymienionych w pkt. 4 lit. c), lecz nie udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi;

b) nie wymienionych w pkt. 1), 2) i 4) oraz pod lit. a) niniejszego punktu, udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi, a osiągniętych ze sprzedaży lub wymiany surowców, półwyrobów i wyrobów gotowych;

6) 2,6% — od obrotów, osiągniętych z wynagrodzeń za ekspedycję, maklerstwo żeglugowe oraz przewóz osób i rzeczy;

7) 6% — od obrotów, osiągniętych z prowizji i innych wynagrodzeń za czynności komisanta i ajenta w tych przypadkach, gdy komisant względnie ajent odpowiadają powyżej omówionym warunkom, oraz za wszelkie pośrednictwo nie mające cech umowy ajencyjnej.

8) 3% — od obrotów, osiągniętych tytułem kurtażu przez maklerów przysięgłych na giełdach towarowych od transakcji giełdowych, po udowodnieniu księgą maklerską;

9) 3% — od wszystkich nie wymienionych wyżej obrotów;

10) 0,3% — od obrotów, udowodnionych prawidłowymi księgami handlowymi, a pochodzących ze sprzedaży na giełdach zbożowo - towarowych ziemiopłodów, mąki, otrąb i makuchów.

Od obrotu przedsiębiorstw państwowych, nie posiadających odrębnej osobowości prawnej, pobierany będzie podatek o 50% wyższy w stosunku do powyżej wymienionych stawek.

Podatek przypadający za rok podatkowy, po potrąceniu wpłaconych zaliczek miesięcznych względnie kwartalnych, płatny jest w terminie do dnia 31 maja roku bezpośrednio następującego po roku podatkowym.

Związki samorządu terytorialnego otrzymują udział we wpływach z podatku obrotowego w wysokości 15,5%.

Na podstawie art. 9 ustawy, Minister Skarbu jest upoważniony do:

1) zarządzenia poboru podatku od płatników, nie będących kupcami rejestrowymi i nie prowadzących prawidłowych ksiąg handlowych w formie ryczałtu bez ustalenia sum obrotu w każdym poszczególnym przypadku, przy czym w drodze rozporządzenia Minister Skarbu ustali sposób zryczałtowania podatku, przepisy wymiarowe, poborowe i odwoławcze, oraz terminy płatności;

2) wprowadzenia od obrotów, wynikających ze sprzedaży poszczególnych rodzajów towarów, scalonego podatku obrotowego od wszelkich faz i rodzajów obrotów.

Rozporządzenie Ministra Skarbu, po wysłuchaniu opinii izb przemysłowo - handlowych i rzemieślniczych, określi, zgodnie ze stawkami przewidzianymi w ustawie, wysokość scalonego podatku oraz ustali przepisy wymiarowe, poborowe i odwoławcze, terminy płatności podatku, władze powołane do wymiaru i poboru podatku, osoby obowiązane do płacenia podatku, oraz odpowiedzialność za podatek, przy czym w razie poboru tego podatku na granicy lub przez władze celne, stawki podatku scalonego mogą być przeliczone na kwotę należną od jednostki wagi lub od sztuki.

Potrącenia z wynagrodzenia wypłacanego pracownikowi.

Kwestię dokonywania **potrąceń z wynagrodzenia pracownika umysłowego** normuje i ograniczenia w tym względzie zawiera art. 21 rozp. z 16. III. 1928, o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dziennik Ust. R. P. Nr. 35, poz. 323).

a) Zgodnie z tymi przepisami pracodawca może dokonywać przy każdej wypłacie pełnych potrąceń i zaległych **danin i opłat publicznych,** w granicach swego ustawowego upoważnienia (zawartego w ustawach podatkowych itp.). Te potrącenia mają pierwszeństwo przed innymi.

Składki **w ubezp. emerytalnym i na wypadek bezrobocia** ulegają potrąceniu z tym, że potrącenie może być dokonane wstecz jedynie za dwa ostatnie okresy płatnicze, nie potrącone zaś w tym terminie składki pokrywa pracodawca, chyba, że składek nie uiszczano, ponieważ pracownik kwestionował obowiązek ubezpieczenia.

Okoliczność, że pracodawca zwrócił Kasie Chorych sumę, odpowiadającą zasiłkowi, otrzymanemu przez pracownika, jako wypłaconą mu niesłusznie, nie uchyla prawa pracodawcy do potrącenia zwróconej sumy. — (Orz. S. N. z 15. V. 1936. C. III 922/35).

b) Przy każdorazowej wypłacie może też pracodawca dokonywać potrąceń **sum egzekwowanych** u pracownika na mocy tytułów wykonawczych lub egzekucyjnych. W tym kierunku obowiązują jednak **ograniczenia co do maksymalnej wysokości dokonywanych potrąceń,** wynikające z art. 575 i n. kod. post. cyw. Kodeks ten ustala (w art. 575), że nie podlegają egzekucji z poborów kwota 100 zł miesięcznie, wyjąwszy egzekucję opierającą się na tytułach alimentarnych. Poza tym wyższe pobory, do 1.200 złotych miesięcznie, podlegają egzekucji w wysokości do 1/5 poborów, a za należności alimentarne do 2/5 poborów.

Jeżeli pobory pracownika przewyższają 1.200 złotych miesięcznie, wtedy, niezależnie od tych ostatnich norm (obowiązujących przy poborach do 1.200 zł miesięcznie), nadwyżka poborów podlega egzekucji do wysokości połowy z wszystkich tytułów egzekucyjnych, a w całej wysokości z tytułów należności alimentarnych. Dalsze przepisy tegoż artykułu zapewniają należnościom alimentarnym pełną piątą część (względnie pełną drugą połowę nadwyżki poborów ponad 1,200 zł) przy wypadku zbiegu egzekucji. Ponadto w wypadku, gdy dłużnik otrzymuje dodatki na utrzymanie członka rodziny, wtedy należności z tytułu alimentarnego danego członka rodziny mają pierwszeństwo przy zaspokojeniu się z tych dodatków przed wszystkimi innymi należnościami.

Celem **ustalenia wysokości poborów** dla przeprowadzenia z nich egzekucji, a w interesującym nas zagadnieniu dla zastosowania potrącenia, przyjmuje się wysokość poborów, doliczając wszystkie dodatki i świadczenia w naturze, odlicza się natomiast podatki, składki emerytalne i opłaty publiczne, należne z ustawy. (art. 576 kpc.).

Przejęcie przez służbodawcę opłat ubezpieczeniowych, ciążących z mocy ustawy na pracowniku, stanowi dodatkowe wynagrodzenie pracownika. (wyr. NTA. z 13 III 1935, l. rej. 8572/ i ok. Min. Sk. z 11 VI 1935).

Koszty podróży i diety tyko wtedy mogłyby być uważane za wynagrodzenie ze stosunku służbowego, gdyby było stwierdzone, że zostały wypłacone mimo braku uzasadniających je wydatków, lub w sumie, przekraczającej rzeczywiste wydatki. (wyr. NTA. z 20 III 1934, l. rej 8548/30).

c) W dalszej kolejności po dwu przytoczonych wyżej podstawach, potrąceniu mogą podlegać **zaliczki** i kary umowne, z tym jednak zastrzeżeniem, że zaliczki mogą być potrącane tylko do maksymalnej wysokości połowy sumy poborów pracownika, łącznie z potrąceniami, wskazanymi pod a i b.

Zaliczki pieniężne, udzielone pracownikowi na poczet poborów mogą być przy tym potrącane tylko w czasokresie trzech lat od ich udzielenia (art. 284 kod. zob.), a po tym czasie się przedawniają i to bez względu na to czy stosunek pracy z danym pracownikiem trwa nadal, czy został już zakończony (art. 286 kod. zob.).

d) **Kary umowne,** nałożone przez pracodawcę na pracownika z powodu jego uchybienia warunkom umowy o pracę, o ile mają być potrącane przy wypłacie poborów muszą być przewidziane w umowie o pracę, zawartej między pracodawcą a pracownikiem.

Kary takie mogą być potrącane przy wypłacie z tym ograniczeniem, że suma kar nie może przekroczyć 10% wypłacanej pracownikowi reszty poborów po dokonaniu potrąceń z tytułów omówionych wyżej, pod punktami a, b i c.

Z mocy ustawy nie wolno stosować przy wypłatach innych potrąceń poza wyżej wskazanymi, chyba, że zachodzi na takie potrącenie zgoda ze strony pracownika. Wynika stąd, że w wypadku istnienia innych pretensji (np. ze strony pracodawcy) nieuniknionym jest postępowanie sądowe i uzyskanie na tej drodze tytułu wykonawczego.

Omawiane zakazy **nie mają zastosowania do świadczeń pracodawcy, nie będących wynagrodzeniem za pracę,** a zatem nie mają zastosowania do świadczeń z tytułu bezprawnego zerwania umowy i świadczenia emerytalnego pracodawcy, ponieważ w tych wypadkach pracownik już nie pracuje i nie trwa już stosunek pracy (orz. S. N. z 15 IV 1937 C. II 3022/36).

Na straży wykonywania przepisów art. 2[illegible] i **przepis karny art. 52** rozp. o um. o pracę, ustalający dla pracodawców ew. karę do wysokości 1000 zł i oddający orzekanie w pow. sprawach w I-ej instancji w ręce obwodowych inspektorów pracy (art. 43 pr. o sąd. pracy). **rł.**

Biuro Surowcowe przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu.

Jak wiadomo, na posiedzeniu Rady Ministrów odtym w dniu 22 lipca rb. zapadły uchwały w sprawie organizacji prac Rządu w zakresie polityki i gospodarki surowcowej.

W myśl uchwały Rady Ministrów sprawy polityki i gospodarki surowcowej należą do Ministra Przemysłu i Handlu. Uchwała ta jednak nie narusza zakresu działania poszczególnych ministrów, wynikającego z obowiązujących przepisów. Zakres działania Ministra Przemysłu i Handlu dotyczyć ma wszelkich surowców naturalnych i syntetycznych, tworzyw wyjściowych, ich namiastek oraz odpadów, służących do produkcji przemysłowej, bez względu na ich pochodzenie, sposób wydobycia i wytwarzania, z wyłączeniem: drzewa oraz surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, służących do wyżywienia ludności i zwierząt.

W myśl nadanych kompetencyj, Minister Przemysłu i Handlu obowiązany jest do opracowywania ogólnopaństwowego programu w dziedzinie surowcowej i wykonywania tego programu w ramach kompetencji swego resortu. Poza tym Minister Przemysłu i Handlu obowiązany jest do dbania o urzeczywistnienie tego programu przez inne działy zarządu państwowego.

W związku z dekretem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej o przekazaniu do kompetencji Ministra Rolnictwa całokształtu spraw aprowizacyjnych kraju, został odpowiednio podzielony zakres działania pomiędzy Ministrem Przemysłu i Handlu a Ministrem Rolnictwa w zakresie poszczególnych surowców.

W szczególności postanowiono, że polityka w zakresie przywozu surowców pochodzenia roślinnego i zwierzęcego, konkurujących z produkcją krajową, a potrzebnych dla przemysłów podlegających pieczy Ministra Przemysłu i Handlu, należy do Ministra Przemysłu i Handlu.

W związku z powyższym na podstawie uchwały Rady Ministrów, powstało przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu Biuro Surowcowe do zakresu działania którego należeć będzie:

1. inicjowanie, planowanie i koordynowanie badań w zakresie gospodarki surowcowej,
2. planowanie państwowego programu zaopatrywania przemysłu w surowce krajowe i zagraniczne,
3. inicjowanie i koordynowanie wytycznych w zakresie rozwoju produkcji krajowych surowców i ich namiastek oraz polskich plantacyj i źródeł wydobycia zagranicą,
4. inicjowanie wytycznych w zakresie przywozu i wywozu surowców, organizacji handlowej oraz w zakresie stosowania surowców,
5. inicjowanie powstawania nowych i pionierskich jednostek w zakresie finansowania transportu, surowców krajowych i zagranicznych, produkcji i handlu,
6. opracowywanie wytycznych i inicjowanie działalności w zakresie gromadzenia zapasów surowców,
7. inicjowanie i projektowanie organizacji zbiórki i wykorzystania odpadów,
8. projektowanie zużycia środków budżetowych Państwa w zakresie gospodarki i polityki surowcowej,
9. opracowywanie sposobów realizacji postulatów obrony Państwa w zakresie gospodarki surowcowej.
10. dbanie o realizację przez władze państwowe i instytucje prawno-publiczne wytycznych polityki i gospodarki surowcowej Państwa.

Zadanie swoje Biuro Surowcowe będzie wykonywać w porozumieniu z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi resortu Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz innymi zainteresowanymi resortami i instytucjami.

W celu zapewnienia ścisłej współpracy pomiędzy Biurem Surowcowym a innymi resortami w zakresie polityki i gospodarki surowcowej będą z ramienia Ministrów: Spraw Zagranicznych, Spraw Wojskowych, Skarbu i Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji ustanowieni przy Biurze Surowcowym stali delegaci. Oprócz tego, na zaproszenie Ministra Przemysłu i Handlu pozostali Ministrowie, w sprawach dotyczących ich resortów, będą mogli doraźnie delegować również swych przedstawicieli.

Nadto Minister Przemysłu i Handlu będzie powoływał przy Biurze Surowcowym specjalne Komitety Doradcze i Komisje, złożone z fachowych przedstawicieli zainteresowanych działów administracji, życia gospodarczego, zrzeszeń technicznych i sfer naukowych w celu opracowywania poszczególnych zagadnień surowcowych.

Kierownictwo Biura Surowcowego powierzone zostało jak podawaliśmy p. dyr. Marianowi Kandlowi.

Targi Wołyńskie w Równem.

Coraz to bardziej zbliża się termin otwarcia IX Targów Wołyńskich w Równem, które odbędą się w czasie od 11—25 IX. br. Niejednokrotnie podkreślaliśmy już duże znaczenie tej poważnej i ugruntowanej imprezy targowej dla wielkopolskich sfer gospodarczych.

Szczególnie przemysł wielkopolski powinien sobie to znaczenie uzmysłowić i nie oceniać go tylko pod kątem widzenia całkiem doraźnych korzyści i transakcyj.

Jest bowiem rzeczą jasną, że zdobycie nowego obszernego rynku zbytu wymaga pewnych uprzednich starań.

W stosunku do Kresów Wschodnich starania te niewątpliwie trzeba już prowadzić, biorąc pod uwagę wzrastającą aktywność tych terenów, stałe ich jednoczenie się gospodarcze i wzrastającą chłonność nabywczą. Warto tu podkreślić duży kredyt zaufania i życzliwość, jaką okazuje tamtejszy teren dla produkcji pochodzącej z Wielkopolski. To też zbytnia powolność przy decyzji wzięcia udziału w Targach Wołyńskich może się odbić niekorzystnie na przyszłych możliwościach, jakie otwiera współpraca z Kresami Wschodnimi.

Udział w Targach Wołyńskich daje stosunkowo najpewniejszą gwarancję wykorzystania tych możliwości już istniejących i tych, które niewątpliwie z dnia na dzień będą wzrastać. A więc: już rzeczywiście ostatni czas, by powziąć decyzję udziału w Targach Wołyńskich i zasięgnąć w tej sprawie szczegółowych informacyj w Związku Fabrykantów w Poznaniu, Rzeczypospolitej nr. 1. (Tel. 25-95 i 48-98).

Sprawy socjalne.

W sprawie wypłaty zarobków robotnikom, odbywającym ćwiczenia w oddziałach Obrony Narodowej.

Szereg przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w zrozumieniu doniosłości podjętej przez Ministerstwo Spraw Wojskowych organizacji oddziałów Obrony Narodowej dobrowolnie wypłaca zarobki robotnikom, powołanym na ćwiczenia w tych oddziałach.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych, stojąc na stanowisku powszechności tego obowiązku, zwraca się do wszystkich zakładów pracy, które dotychczas go nie spełniają, z wezwaniem, do zmiany dotychczasowej praktyki, w kierunku wypłacania robotnikom za dni spędzone na ćwiczeniach w oddziałach Obrony Narodowej wynagrodzenia według następujących norm, stosowanych w zakładach wojskowych i uznanych przez Związek Izb za najodpowiedniejsze:

1. dla pracownika mającego na utrzymaniu 1 członka rodziny — 40% zarobku dziennego,
2. dla pracownika mającego na utrzymaniu 2 członków rodziny — 50% zarobku dziennego,
3. dla pracownika mającego na utrzymaniu ponad 2 członków rodziny — 60% zarobku dziennego.

W takiej skali ponoszone świadczenia pracodawców nie obciążą ich nadmiernie, ponieważ ilość płatnych dni ćwiczeń w oddziałach Obrony Narodowej w ciągu roku nie przekroczy 26 dni, a poza tym ilość żołnierzy Obrony Narodowej jest stosunkowo niewielka.

Zgodnie z pismem Ministerstwa Spraw Wojskowych z dnia 25 kwietnia rb. Nr. spr. 3310/O. N. — wydatki, poniesione z tego tytułu przez przedsiębiorstwa mogą być traktowane, jako pewnego rodzaju świadczenia na Fundusz Obrony Narodowej.

Likwidacja Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 56, poz. 446 ogłoszono ustawę o przejęciu Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Likwidacja i przejęcie nastąpi z końcem 1938 r. Prawa i obowiązki Ubezpieczalni Krajowej przejmie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, stosując się w zasadzie do dotąd obowiązujących przepisów.

Handel zagraniczny.

Postępowanie z deklaracjami celnymi nadawców.

Celem unormowania jednolitego trybu postępowania z deklaracjami celnymi nadawców w przypadkach, gdy wymienione w jednym dokumencie przewozowym towary zgłaszane są do odprawy przywozowej według kilku zgłoszeń celnych — Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 14. VI. 1938 r. L. D. IV. 31462/3/37 wyjaśniło, że, jeżeli, korzystając z uprawnień, przewidzianych w § 36 p. 4 rozporządzenia wykonawczego do prawa celnego, strona zgłasza do odprawy przywozowej według kilku zgłoszeń celnych towary, objęte jedną deklaracją celną nadawcy, to w takich przypadkach należy stosować analogiczne przepisy § 16 p. 2 instrukcji manipulacyjnej — z tym, że do poszczególnych zgłoszeń celnych powinny być dołączone dotyczące danego zgłoszenia i sporządzone staraniem i kosztem strony wyciągi z deklaracyj celnych nadawcy. Urzędy celne będą zatym obowiązane w razie potrzeby umożliwić stronom sporządzenie potrzebnych wyciągów z oryginałów deklaracyj celnych nadawców, które pozostawać będą w urzędzie celnym.

Wyciągi powyższe powinny być sporządzone na drukach według wzoru Nr. 5 do § 32 p. 2 rozporządzenia wykonawczego do prawa celnego, przy czym winny być oznaczone numerami kolejnymi tak, że odpowiednio zmieniony nagłówek wymienionego druku: „Zastępcza deklaracja celna nadawcy“ powinien brzmieć: „Wyciąg Nr....... z deklaracji celnej nadawcy“.

Wyciągi z deklaracyj celnych nadawcy podlegają poświadczeniu ich zgodności z oryginałem przez urząd celny, który dane, dotyczące każdego poświadczonego wyciągu, zapisuje na oryginale deklaracji celnej nadawcy, oznaczając numer zgłoszeniu celnego, do którego wyciąg dołączono. Oryginał deklaracji celnej nadawcy dołącza się do ostatniego zgłoszenia celnego z danej pozycji rejestru. Poświadczenie zgodności wyciągu z oryginałem nie podlega opłacie stemplowej.

W sprawie uzyskiwania pozwoleń przywozu bezdewizowych

Przy ubieganiu się o pozwolenia przywozu bezdewizowego, zwłaszcza z krajów o kontyngentach wartościowych (jak np. Francja, Niemcy) — importerzy

winni dokładnie podawać, w jaki sposób uregulowano należności za towar. Wskazane jest udzielanie tych wyjaśnień równocześnie z wnoszeniem podań o pozwolenie przywozu, gdyż Komitet Przywozowy nie będzie rozpatrywał żadnego z podań o pozwolenie przywozu bezdewizowe, bez uzyskania od importera powyższych wyjaśnień. (GSI.)

Rokowania i umowy handlowe z krajami Południowej Ameryki.

Z ramienia Ministerstwa Przemysłu i Handlu wyjechał przed kilku dniami do Ameryki Południowej radca Węcławowicz, dla przeprowadzenia rokowań o umowy handlowe, przewidujące klauzulę największego uprzywilejowania po obu stronach, z rządami Ekwadoru, Peru, Paragwaju i Boliwii.

Polska wywozi do tych krajów głównie karbid, tkaniny wełniane, rury żelazne, wyroby kauczukowe i gumowe, oraz parafinę i dykty, a sprowadza quebracho, skóry, bawełnę, cynę i kakao. Polska posiada saldo dodatnie jedynie z Boliwią, natomiast z pozostałymi krajami Ameryki Południowej saldo jest ujemne.

Prowadzone od dłuższego czasu rokowania handlowe z Argentyną, Brazylią i Urugwajem pod przewodnictwem b. min. Doleżala rozwijają się pomyślnie.

Możliwości eksportu z Polski do Danii.

Podajemy niżej spis towarów wyrabianych również i w Polsce, które o ile gatunkowo i cenami okażą się konkurencyjne, mogą znaleźć w Danii rynek zbytu.

Niektóre z wymienionych artykułów, jak: drzewo, papa surowa, żołądki cielęce, włosie, szczecina, smoła drzewna, płyty cynkowe, których wwóz z Polski poprzednio był ograniczony ustalonymi umową kontyngentami, mogą być obecnie sprowadzane w znacznie większej ilości.

Ustalone kontyngenty posiadają jeszcze następujące produkty, sprowadzane z Polski: cerata, dykty, gaz ziemny, jagody suszone, konie, koszykarskie wyroby, maszyny tekstylne, odzież, obuwie gumowe, oleje mineralne, obręcze wikl. do beczek, przędza wełniana, lniana, jedwab sztuczny, rury, zioła.

Polskie produkty mogące być wywożone do Danii: beczki używane, bory, biżuteria, czyściwo, cukier, cerezyna, cynkowe płyty, drzewo, drożdże, dekstryna, drut walcowany, ekstrakty i esencja octowa, lak, len, lignina, melasa, mączka mięsna, ryzna, miary z drzewa składane, miary taśmowe, metale, nasiona ogrodowe, drzew, nuty, oleje smoliste, żywiczny i terpentynowy (drzewny), obcęgi, papa surowa, płyty metalowe, płótna krawieckie, piły, plecionki do fabrykacji kapeluszy, filc izolacyjny, filtry z waty, wełniane i bawełniane, groch, gaza do przesiewania mąki, guziki, garbarskie ekstrakty, gwoździe do podków, grzebienie ozdobne, heble, hafty, haczyki do łowienia ryb, igły do maszyn, krochmal, klej, koronki, kamienie szlifierskie, kreda krawiecka, karbid, róg, rośliny-sadzonki, radiowe lampy, syrop, słodowy ekstrakt, struny z jelit, sieci rybackie, smoła drzewna, śrubociągi, tasiemki, tektura, żołądki cielęce, żywica, wosk pszczelny, włosie, szczecina, wosk ziemny, wiklina surowa.

Doręczenie dowodów wywozu towarów za granicę.

Wobec zachodzących przypadków zażaleń ze strony eksporterów, iż potwierdzenia wywozu towarów za granicę, t. zn. kwity celne oraz deklaracje wywozowe, są wydawane stronom z opóźnieniem, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dnia 16. VII. 1938 r. (Okólnik C. 156 L. D. IV. 24957/3/37 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 21/1938), poleciło urzędom celnym, ażeby dokumenty te były wydawane stronom jak najrychlej, Przetrzymywanie tych dokumentów w urzędach celnych bez uzasadnionej przyczyny uznane zostało za niedopuszczalne.

Jednocześnie w okólniku tym zaznaczono, iż w myśl przepisów § 32 ust. 6 instrukcji pocztowo-celnej (zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 21. VII. 1937 r. — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 20/1937, poz. 684), podurzędy celne, które dokonały odprawy towarów krajowych, wolnych od cła i ograniczeń wywozowych, obowiązane są wysyłać dowody wywozu pod adresem eksporterów listem poleconym.

W sprawie ważności kwitów wywozowych.

Ministerstwo Skarbu stwierdziło w okólniku z dnia 16. VII. 1938 r. (Okólnik C. 157 L. D. IV, 25175/3/37 — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 21/38), iż doszło do jego wiadomości, że urzędy celne wystawiając kwity wywozowe z tytułu wywozu za zwrotem cła towarów, wymienionych w § 1 rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 25. X. 1934 r. w sprawie zwrotu cła przy wywozie niektórych towarów (Dz. U. R. P. Nr. 96/1934, poz. 883), określają termin ważności tych kwitów na jeden miesiąc. W związku z tym Ministerstwo Skarbu wyjaśniło urzędom celnym w tymże okólniku, że kwity wywozowe z terminem ważności na 1 miesiąc powinny wystawiać tylko za wywieziony za granicę jęczmień. Natomiast za wywiezione za granicę, za zwrotem cła, wszystkie inne towary powinny urzędy celne wystawiać kwity wywozowe z terminem ważności w ciągu jednego roku.

Jednocześnie Ministerstwo Skarbu przypomniało, iż stosownie do przepisów § 47 ust. 7 zarządzenia Ministra Skarbu z dnia 26. II. 1937 r. (Przepisy rachunkowo-kasowe dla władz i urzędów celnych — Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 6/1937, poz. 176), urzędy celne, upoważnione do wystawiania kwitów wywozowych, obowiązane są przesyłać urzędom celnym, upoważnionym do realizowania tych kwitów, wzory odcisków pieczęci urzędowych oraz wzory podpisów naczelnika urzędu i kierownika działu rachunkowo-kasowego, jak również urzędników upoważnionych do ich zastępstwa.

Transport.

Opłaty za dodatkowe zlecenia przy przewozie kolejowym.

W Rozdziale Części I B wskazane są dodatkowe opłaty, jakie obciążają właściciela towaru w razie wprowadzenia zmian w umowie o przewóz kolejowy czyli wprowadzenie odchylenia od normalnej procedury przewozowej.

Z dniem 10 lipca 1938 r. do wykazu opłat włączono opłatę za zmianę w umowie o przewóz, polegającą na wskazaniu lub zmianie osoby domicyliata listu przewozowego (przy listach przewozowych na okaziciela). Opłata za tę zmianę wynosić będzie 1 zł.

Wykaz opłat za zmiany w umowie o przewóz obejmuje dotychczas następujące opłaty dodatkowe:

za zwrot przesyłki niewysłanej jeszcze ze stacji nadania — 1,50 zł przy przesyłkach wagonowych i 0,50 zł przy drobnicy; za zatrzymanie przesyłki w drodze — 3 zł i 1 zł; za wstrzymanie jej wydania — 3 zł i 1 zł; za wydanie w miejscu przeznaczenia innej osobie — nie wskazanej w liście przewozowym — 3 zł i 1 zł; za wysłanie do innego miejsca i wydanie tam odbiorcy wska-

zanemu w liście przewozowym lub innej osobie — 3 zł i 1 zł; za zwrócenie na stację nadania 3 zł i 1 zł; za obciążenie przesyłki zaliczeniem — 1 zł i 1 zł; za zwiększenie, zmniejszenie lub odwołanie zaliczenia, oznaczonego pierwotnie w liście przewozowym — 1 zł i 1 zł; za zmianę umowy o przewóz polegającą na całkowitym lub częściowym frankowaniu należności, które według listu przewozowego zostały przekazane na odbiorcę — 1 zł przy przesyłkach drobnicowych.

W razie kilku zmian w umowie o przewóz, pobiera się tylko jedną, najwyższą opłatę. Opłaty powyższe są pobierane obok zasadniczvch opłat taryfowych na świadczenia przewozowe. (GSI·)

Nowelizacja rozporządzenia o przepisach o kolejności przyjmowania ładunków.

Ministerstwo Komunikacji zamierza przystąpić do nowelizacji rozporządzenia z dnia 3 listopada 1926 r. w sprawie „przepisów o kolejności przyjmowania ładunków, nadawanych do wysyłania, oraz o wykonaniu planu przewozowego na zasadzie kolejności". Nowego przepracowania i dostosowania do obecnych potrzeb wymaga § 2, zawierajacy listę kolejności ładunków.

W związku z powyższym prosimy zainteresowane przedsiębiorstwa o wypowiedzenie się w tej sprawie i nadesłanie odpowiednich uwag i wniosków w czasie najrychlejszym.

W sprawie listów kolejowych na zlecenie.

Związek Izb Przemysłowo-Handlowych badał sprawę stosunku sfer gospodarczych do zamierzonego wprowadzenia w kraju kolejowych listów przewozowych na zlecenie. Badania te wykazały niemal zupełny brak zainteresowania powyższą sprawą, zwłaszcza w zakresie przewozów międzynarodowych.

Z nielicznych opinii, które uzyskały poszczególne Izby w odpowiedzi na swe zapytania, można wysnuć wniosek, że sprawą listów przewozowych na zlecenie zainteresowały się stosunkowo bardziej sfery handlowe, wówczas, gdy przemysł, a szczególnie przemysł ciężki, zgłosił zupełne desinteressement.

Organizacje handlowe nie wypowiedziały się jednolicie, częściowo popierając koncepcję wprowadzenia listów omawianego typu ze skasowaniem używanych dziś listów na okaziciela, częściowo zgłaszając dezyderat o utrzymaniu obecnego stanu rzeczy.

Brak jednomyślności zainteresowanych sfer uniemożliwił zgłoszenie konkretnych wniosków, wobec czego Związek Izb ograniczył się jedynie do odnotowania uzyskanych opinii w piśmie do Ministerstwa Komunikacji. Jednocześnie Związek zaznaczył, że w toku przeprowadzonych badań stwierdził, że jedną z głównych przyczyn, którym przypisać należy niedostateczne spopularyzowanie listów na okaziciela, jest niemożność wykorzystywania przy przesyłkach, nadawanych za tymi listami, taryf wyjątkowych lub specjalnych, uzależnionych od zużycia towarów przez odbiorcę w określonym przedsiębiorstwie na pewnym obszarze lub na określone cele. Sprawa ta była już parokrotnie poruszana przez Związek Izb w jego korespondencji z Ministerstwem, obecnie zaś Związek Izb zgłosił wniosek, aby postulaty te zostały uwzględnione przy dopusz czeniu składania przez odbiorcę przesyłki deklaracji stwierdzającej, że przesyłka zostanie zużyta dla celów gospodarczych, przewidzianych w odpowiedniej taryfie i że odbiorca poddaje się kontroli ze strony kolei w celu udowodnienia, iż warunki taryfowe zastały dopełnione.

Opłata za przewóz wagonów do ważenia.

Z dniem 1 sierpnia 1938 r. Ministerstwo Komunikacji wprowadziło stawkę 20 groszy od wagonu i kilometra za przewóz wagonu do stacji ważenia i z powrotem, gdy — na żądanie osoby uprawnionej — dokonywane jest sprawdzenie wagi własnej wagonu.

Targi i Wystawy.

Wystawa rolniczo-przemysłowa w Pleszewie.

Ruchliwe miasto wielkopolskie Pleszew nie po raz pierwszy dokumentuje swą dojrzałość gospodarczą i zmysł organizacyjny.

Wyrazem tego jest urządzenie w czasie od 14—21 sierpnia br. wystawy rolniczo - przemysłowej.

Warto przypomnieć, że tegoroczna impreza nie jest nowością tego rodzaju w historii Pleszewa.

Przede wszystkim godną pamięci pozostaje doskonale udała wystawa w r. 1912, przy wybitnym współudziale śp. prezesa Seweryna Samulskiego.

Sporadyczne organizowanie imprez tego rodzaju, jak tegoroczna wystawa w Pleszewie są zdrową i pożyteczną formą ochrony i poparcia rozwoju regionalnej wytwórczości przemysłowej. Oczywiście warunkiem tego jest zadośćuczynienie wymogom fachowości i sprawność organizacyjna, ale o całkowite spełnienie tych warunków w niniejszym wypadku nie można mieć żadnych obaw.

To też dzielnym działaczom gospodarczym z Pleszewa składamy na tej drodze wyrazy uznania i najlepsze życzenia pełne^o sukcesu ich przedsięwzięcia.

Jesteśmy też przekonani, że wystawa pleszewska wzbudzi, szczególnie wśród przemysłowców, takie zainteresowanie,- na jakie w pełni zasługuje.

Ułatwienia dewizowe dla zwiedzających Niemieckie Targi Wschodnie z Polski.

Kupcy i interesenci z Polski zwiedzający odbywające się w dniach od 21 do 24 sierpnia w Królewcu Niemieckie Targi Wschodnie, połączone z wielkim pokazem wschodnim czołowej organizacji rolnictwa niemieckiego („Reichsnärstand") mogą przy obrotach dewizowych korzystać ze specjalnie dogodnego urządzenia. Otóż w t. zw. turystyce kupiecko - handlowej z Polski i do Polski będzie można zrealizować czek wystawiony na Dresdner Bank natychmiast po przybyciu na terytorium Rzeszy, a więc nie dopiero po nadejściu awizu do banku, jak to w bardzo krępujący sposób miało miejsce jeszcze w zeszłym roku. Z udogodnienia tego można oczywiście tylko korzystać pod warunkiem, że podróżni polscy załatwili poprzednio wszelkie formalności dotyczące polskich przepisów dewizowych.

Różne.

Rozwiązanie kartelu drożdżowego.

W wyniku badań nad kształtowaniem się stosunków w przemyśle drożdżowym, prowadzonych na terenie zainteresowanych resortów rządowych, zapadła w rządzie decyzja rozwiązania kartelu drożdżowego·

Orzekając rozwiązanie kartelu z dniem 15 sierpnia r. b. Minister Przemysłu i Handlu zarządził niezwłoczną likwidację tej organizacji. Równocześnie zainteresowane

przedsiębiorstwa mają podjąć starania w kierunku powołania nowej organizacji przemysłu drożdżowego, która zadość uczynić ma wymaganiom, jakie przemysłowi temu nakreślają potrzeby gospodarstwa narodowego kraju.

W szczególności zadaniem nowej organizacji winno być dążenie do istotnej racjonalizacji produkcji i polityki sprzedaży drożdży, do obniżki cen tego artykułu, do bezwzględnego zerwania z polityką unieruchamiania niektórych fabryk i opłacania im t. zw. „postojowego" oraz spotęgowania eksportu.

Nadto organizacja nowa musi być oparta o taki skład władz i personelu, który przedstawiać będzie należyte gwarancje pracy, zgodnej z powyżej zakreślonymi wytycznymi.

Jeżeli do 1 października zainteresowane przedsiębiorstwa nie zdołają utworzyć tego rodzaju nowej organizacji w drodze dobrowolnego porozumienia, rząd będzie mógł skorzystać z uprawnień przysługujących mu na zasadzie ustawy o monopolu spirytusowym i powoła przymusową organizację dla produkcji i zbytu drożdży.

*

Ogólna ocena powyższego ultimatum Ministerstwa Przemysłu i Handlu budzi obawy, że zawiera ono zespół warunków trudnych do pogodzenia i do spełnienia. Grozić to może utworzeniem kartelu przymusowego, co z punktu widzenia interesów danego działu życia gospodarczego, byłoby bardzo niepożądane.

Zainteresowanie przemysłu wycieczką do C. O. P.

Wycieczka gospodarcza do C.O.P., zorganizowana przez tutejsze koła gospodarcze pod protektoratem Izby Przemysłowo-Handlowej i Izby Rzemieślniczej, wzbudziła wśród przemysłu wielkopolskiego duże zainteresowanie, wyrażające się licznymi zapytaniami w tej sprawie i stosunkowo znaczną ilością zgłoszeń.

Wśród uczestników wycieczki, która wyrusza 15. VIII. br. z Poznania, znajduje się około 20 osób z kół przemysłowych, będących członkami Związku Fabrykantów. W wycieczce bierze też udział Dyrektor Związku Fabrykantów p. Franciszek Łyczywek, członek Komitetu Organizacyjnego wycieczki.

Związek Fabrykantów, chcąc w możliwie szeroki i kompletny sposób ująć gospodarcze obserwacje zwiedzenia terenu C.O.P., zwraca się z prośbą, by uczestnicy zechcieli pod jego adresem (Rzeczypospolitej 1, tel. 29-95 i 48-98) zakomunikować swe ciekawsze obserwacje i zwrócić uwagę na kwestie, które powinny zainteresować szersze koła przemysłowe i gospodarcze.

Obniżenie cen przędzy bawełnianej o 8%

Ministerstwo Przemysłu i Handlu wystąpiło do Zrzeszenia Producentów Przędzy Bawełnianej z żądaniem obniżenia cen przędzy bawełnianej o 10%.

Po odbyciu posiedzenia, delegacja Zrzeszenia przedstawiła sprawę p. Premierowi Składkowskiemu, który po wysłuchaniu wywodów delegacji zmienił pierwotną decyzję obniżki cen przędzy bawełnianej z 10% na 8%.

W sprawie przepisów szczegółowych o dostawach i robotach.

W Monitorze Polskim Nr. 169 z dn. 26 lipca 1938, poz. 308 ukazało się zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 15 lipca 1938 r. w sprawie przepisów szczegółowych o dostawach i robotach dla podległych Ministrowi Przemysłu i Handlu działów administracji państwowej.

Obszerne to rozporządzenie, zawierające 58 paragrafów, weszło w życie z dniem ogłoszenia.

Rozporządzenie to omówimy w nast. n-rze „Życia".

Redakcja i Administracja: Rzeczypospolitej 1. — Czcionkami Drukarni Wydawniczej Fr. Krajna, Spółka z o. o., Poznań, ul. Strzałowa 2 a.
Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.